

FEDERACIÓ DE MUNICIPIS
DE CATALUNYA

Sr. Joaquim Torrent Frigola
Director general de Creació i Empreses Culturals
Departament de Cultura
Generalitat de Catalunya
Filmoteca de Catalunya
Plaça de Salvador Seguí, 1-9, 3a planta
BARCELONA

Generalitat de Catalunya
Departament de Governació,
Administracions Públiques i Habitatge

Núm. 5.826

Data: 14/10/16

Hora: 12h51

Registre d'entrada

0125-E

Generalitat de Catalunya
Departament de
de Cultura

18.OCT. 2016

Registre 0390E

Benvolgut senyor,

Us fem referència al vostre escrit de data de registre de sortida 3 d'octubre de 2016, rebut en aquesta entitat el dia 6 d'octubre de 2016, RE Núm. 1392, en relació al tràmit d'al·legacions al Projecte de decret del Sistema Públic d'Equipaments Escènics i Musicals de Catalunya; normativa que també ha estat sotmesa a informació pública per Edicte de 15 de setembre de 2016 –DOGC núm. 7214, de 27 de setembre de 2016-.

Ens complau adjuntar-vos informe d'al·legacions formulades per aquesta entitat a l'esmentat projecte de decret sens perjudici que en la tramitació oberta pel vostre Departament puguem, a través del nostre Comitè Executiu, concretar o ampliar algunes de les aportacions de millora a les quals ens referim en el document tècnico-jurídic adjunt.

Rebeu una cordial salutació,

Montserrat Muñoz
Coordinadora dels Àmbits de l'FMC

Barcelona, 14 d'octubre de 2016

MM.ep/150-16

ASSUMPTE: OBSERVACIONS DE LA FEDERACIÓ DE MUNICIPIS DE CATALUNYA AL PROJECTE DE DECRET DEL SISTEMA PÚBLIC D'EQUIPAMENTS ESCÈNICS I MUSICALS DE CATALUNYA (versió sotmesa a informació pública per Edicte de 15 de setembre de 2016 -DOGC NÚM. 7214, de 27/09/2016- i tramesa a l'FMC el dia 3 d'octubre de 2016)

En el present escrit es recullen les observacions de l'FMC sobre aquest Projecte de decret, elaborades a partir de les aportacions dels membres de l'Àmbit de Cultura, Joventut i Esports de l'entitat.

PRIMERA.- Antecedents i context

El Govern va crear el Sistema Públic d'Equipaments Escènics i Musicals de Catalunya (en endavant, SPEEM) mitjançant el Decret 48/2009, de 24 de març, del Sistema Públic d'Equipaments Escènics i Musicals de Catalunya. Aquest text, abans de la seva publicació, va ser àmpliament debatut amb l'FMC i en el si de la **Comissió Mixta Departament de Cultura, diputacions i entitats associatives d'ens locals**, creada el 2008. El resultat va ser fruit del consens amb el món local.

El Decret es va desenvolupar parcialment mitjançant l'Ordre CMC/548/2010, de 16 de novembre, que va ser derogada i substituïda per l'Ordre CLT/24/2012, de 2 de febrer, dels paràmetres mínims que han de complir determinats equipaments escènics i musicals de l'SPEEM i dels mecanismes de suport.

Aquestes ordres van haver de matisar, i més aviat, flexibilitzar (per no dir desregular) els requisits tècnics mínims i els estàndards o els paràmetres mínims d'activitat, gestió i serveis (caixes escèniques, catxets, programacions anuals...) que s'exigia als ajuntaments (i als seus espais escènics i musicals de les diferents tipologies) i també els nivells d'implicació i suport de la

Generalitat cap el Sistema i els seus components, en un context en què a totes les administracions convenia rebaixar expectatives a causa de la seva crisi econòmica i financera (a més de la crisi de públics), produïda en aquests darrers anys.

Durant tot aquest temps, des de la creació del Sistema, han anat funcionant regularment els seus òrgans (la Taula Tècnica, amb una dotzena de grups de treball; la Comissió Institucional i el Fòrum o Plenari), amb una participació notable dels ajuntaments, titulars dels equipaments escènic-musicals del país.

Arran de l'experiència, s'han anat destil·lant propostes de canvis i millores que han desembocat en la nova proposta de regulació del Sistema que tenim al davant. Així, aquest nou decret és el resultat d'un procés de revisió integral iniciat l'any 2015 liderat per la Taula Tècnica. Tot i que els municipis (sobretot l'estament tècnic) han participat en el debat a través dels òrgans de l'SPEEM, el nou decret no ha estat objecte específic de consulta amb l'FMC ni ha passat per la Comissió Mixta, abans esmentada, que fa més de tres anys que no es convoca, i que té com a una de les seves principals funcions debatre les innovacions normatives que afecten el món local.

A continuació analitzarem la Proposta de decret, fent al·lusions comparatives amb l'anterior Decret de 2009, posant de relleu les novetats més rellevants.

SEGONA.- L'SPEEM segons el nou decret. Novetats més destacables

L'SPEEM és el sistema propi del conjunt organitzat d'entitats titulars d'equipaments escènics i musicals participats per l'Administració de la Generalitat i d'ens locals que promouen programacions escèniques i musicals (en el Decret de 2009 se'l definia com a "conjunt organitzat" d'entitats). En aquest sentit, l'SPEEM esdevé el marc sistèmic i institucional de referència per a la definició, disseny, implementació, execució i avaluació de les polítiques públiques en l'àmbit de les arts escèniques i musicals de Catalunya.

El Decret estableix la següent tipologia d'equipaments:

Denominació actual	Denominació anterior (2009)	Característiques	Diferències 2009-2016	Membres	Relació amb la Generalitat
Equipaments escènics i musicals nacionals	Equipaments escènics i musicals de caràcter singular (E5)	Àmbit nacional. Capçaleres del Sistema. Presència de la Generalitat als òrgans govern. Projectes d'alta especialització i excel·lència.	Abans podien integrar-s'hi. Ara és obligatori (veure nota més avall).	TNC Veure nota més avall sobre: •Auditori, Mercat de les Flors, Liceu •Teatre Lliure i Palau de la Música	Contracte-Programa
<i>TIPOLOGIA DEROGADA</i>	<i>Centres de producció territorial (E4)</i>	<i>Àmbit Territorial (inferior al nacional). Col·laboració Departament de Cultura – Ajuntament titular. Producció artística i, complementàriament, exhibició de produccions pròpies i d'altres.</i>	<i>Desapareix al 2016</i>	<i>Els CAE de Reus, Terrassa i Salt-Girona</i>	<i>Contracte-Programa</i>
Equipaments escènics i musicals locals multifuncionals	Equipaments escènics i musicals locals multifuncionals (E3)	Àmbit supralocal. Titularitat municipal. Activitats (simultàniament) de creació, producció, exhibició i de dinamització comunitària	Abans àmbit local. Abans podien ser privats amb contracte amb l'Ajuntament.	Municipis de més de 50.000 hab. o capitals de comarca de més de 15.000 hab.	Conveni de col·laboració
Equipaments escènics i musicals locals bàsics	Equipaments escènics i musicals bàsics (E2)	Àmbit local. Titularitat municipal. Activitats (simultàniament) de creació, producció, exhibició i de dinamització comunitària	Abans podien ser privats amb contracte amb l'Ajuntament.	Municipis d'entre 15.000 i 50.000 hab. o capitals de comarca d'entre 5.000 i 15.000 hab.	Suport genèric (Subvencions)
Altres espais escènics i musicals locals	Altres espais escènics i musicals bàsics (E1)	Àmbit local. Titularitat municipal. Sales polivalents. Poden ser centres cívics, culturals, escolars, o altres equipaments cívics o associatius.	Abans podien ser privats amb contracte amb l'Ajuntament Abans no hi havia indicació de número d'hab.	Municipis de menys de 15.000 hab. o capitals de comarca de menys de 5.000 hab.	Suport genèric (Subvencions)

Les principals novetats del nou decret són:

a) El Sistema incorpora la dinàmica de xarxes de cooperació

El Decret 48/2009 va configurar l'SPEEM com un sistema, és a dir, com un marc institucional que habilitava l'ordenació vertical i coordinativa dels equipaments escènics i musicals catalans. Al preàmbul del nou decret s'afirma que ja al Fòrum de Reus de l'any 2010 es va concloure la necessitat d'incorporar una segona perspectiva d'ordenació -en aquest cas horitzontal i cooperativa- que sustentés també la col·laboració entre els equipaments escènics i musicals. Així, l'objectiu d'aquest decret és configurar l'SPEEM com un veritable sistema-xarxa que conjugui les dues classes d'ordenació: la vertical i l'horitzontal, és a dir, la coordinació i la cooperació. La introducció de la *dimensió xarxa* implica necessàriament configurar una organització territorial pròpia que possibiliti aquesta segona perspectiva d'ordenació. En aquest sentit, ara l'SPEEM es fonamenta en un model de vertebració territorial basat en xarxes de cooperació, l'objecte de les quals és promoure i articular un marc estable de col·laboració entre els equipaments escènics i musicals catalans d'un territori determinat.

Per altra banda, el nou decret estableix l'exercici de funcions territorials per part dels equipaments. Són funcions territorials el conjunt d'accions de cooperació exercides sense contrapartida directa per un equipament escènic i musical, anomenat *referent*, en benefici d'un altre o altres equipaments i públics d'un municipi diferent integrat a l'SPEEM. Les funcions territorials es configuren, per tant, com accions de cooperació planificades i executades en el marc territorial de les xarxes de cooperació.

Segons l'article. 20, l'SPEEM s'estructura centralment i territorialment. L'estructura territorial (articles 22-23, 28-29 i 30-40) és la gran novetat del decret. L'SPEEM s'estructura territorialment en xarxes de cooperació, que s'organitzen en taules territorials.

El decret no revela quantes o quines xarxes territorials hi haurà. L'article 23.4 estableix que el seu àmbit territorial i el seu nombre es determinaran en una ordre posterior.

Els òrgans territorials de l'SPEEM són les taules territorials, que s'adscriuen a la Generalitat i que depenen de la Taula Tècnica. Són els òrgans col·legiats en què s'organitzen les xarxes de cooperació. Cada xarxa ha de disposar d'un Pla de Cooperació Territorial (art. 36-39), que elabora cada taula territorial i aprova la Taula Tècnica. La composició de les taules territorials és paritària (Generalitat i equipaments) i no es determina el nombre de representants (ho decidirà la Taula Tècnica). Presideix un equipament multifuncional. Per ser-ne membre, els centres han de presentar un projecte de funcions territorials que posen a disposició de la xarxa. És a dir, per formar-ne part s'han de comprometre a aportar serveis als altres. Les taules territorials organitzen la cooperació entre els centres a partir dels serveis que comparteixen. El concepte de "funcions territorials" es desenvolupa a l'article 30: És el conjunt planificat d'accions, activitats i serveis prestats per un equipament en benefici d'un altre o en benefici de públics d'un altre municipi. Són serveis "en espècie"; no comporten contraprestació directa entre els equipaments. Els equipaments que ofereixen aquestes funcions territorials en el marc d'una xarxa territorial es denominen "equipaments referents". Els multifuncionals estan cridats a ser-ne de forma habitual. Els nacionals també poden exercir aquestes funcions, tot i no formar part de cap taula territorial (article 33). La resta d'equipaments locals que prestin funcions territorials rebran suport econòmic de la Generalitat a través d'un conveni (articles 34 i 32 b).

b) Desapareixen els centres de producció territorial

El nou decret suprimeix els centres de producció territorial que havia creat el Decret de 2009 (segons el preàmbul, es "simplifica" la tipologia d'equipaments), que queden classificats a tots els efectes com a equipaments escènics i musicals locals multifuncionals (la següent categoria).

Com es recordarà, es tractava de nodes territorials especialitzats en producció i que havien de subministrar serveis supramunicipals. És per això que havien de tenir un finançament compartit Generalitat-Ajuntament. Eren tres els centres reconeguts: Terrassa, Salt-Girona i Reus. Amb els

governos de l'anterior Presidència de seguida va traspuar la negativa, per part del Departament de Cultura, a cofinançar equipaments de titularitat local. El cas més mediàtic va ser quan la Generalitat es va retirar del Consorci Teatre Fortuny de Reus de forma unilateral.

Una derivada d'aquesta supressió és que ara els de segona categoria (abans tercera), els multifuncionals, passen a ser "supralocals" (en el 2009 eren "locals").

c) Els equipaments nacionals passen a pertànyer obligatòriament al Sistema

Les entitats titulars d'equipaments escènics i musicals que formen part del sector públic de la Generalitat passen a integrar-se obligatòriament a l'SPEEM. Hi ha un canvi de denominació: abans (Decret 2009) es deien "singulars" i ara passen a denominar-se "nacionals".

En el Decret de 2009 aquests centres "podien" integrar-se. Ara "han" d'integrar-se, per tant, de forma obligatòria. Però hi ha una altra diferència: Al 2009 podien integrar-se les entitats "participades" per la Generalitat; ara les que formen "part del sector públic de la Generalitat" (article 2). Es podia deduir que al 2009 les institucions afectades eren el TNC, el Mercat de les Flors, l'Auditori, el Palau de la Música i el Liceu (i, segons com, el Lliure). Totes elles estan participades per la Generalitat. Però d'aquestes quines pertanyen al sector públic de la Generalitat? De forma inequívoca, el TNC. Però les altres? Són del "sector públic" de la Generalitat? Els centres que formen part de consorcis públics -Liceu, Auditori i Mercat de les Flors- formen part del "sector públic" de la Generalitat? Realment, no queda clar a la proposta de decret quins centres integren la primera categoria.

Per altra banda, els equipaments nacionals han de constituir les "capçaleres" del Sistema (article 8). A quantes i a quines es refereix?

d) Canvis en la governança. La Taula Tècnica pren el lideratge i assumeix més competències. Els ajuntaments perden representació

En els seus primers anys de funcionament, l'SPEEM va institucionalitzar una organització pròpia integrada per la Comissió Institucional, la Taula Tècnica i el Fòrum. Amb la nova proposta la Comissió Institucional perd potestats i competències en favor de la Taula Tècnica, que assumeix potestats resolutòries i executives.

La Taula Tècnica assumeix la competència per acordar la integració, modificació i exclusió de les entitats (abans era missió de la Comissió Institucional) i de classificar-les dins de 3 categories. Tanmateix, la novetat principal en l'àmbit organitzatiu és la configuració dels òrgans territorials de l'SPEEM: les taules territorials, que assumeixen la direcció de les xarxes de cooperació, i que estan subordinades a la Taula Tècnica.

Aquests canvis també tenen conseqüències d'àmbit procedimental i de simplificació administrativa. El que es pretén és agilitar els procediments administratius (reducció dels terminis per resoldre i notificar de tres mesos a un mes).

La Comissió Institucional és l'òrgan superior col·legiat que exerceix la direcció institucional del Sistema. Està formada per 8 representants de la Generalitat (7 vocals i el president –el conseller–) i 7 representants locals (1 FMC, 1 ACM, 1 Ajuntament de Barcelona, 1 de cadascuna de les quatre diputacions).

En el Decret de 2009 la Comissió estava formada per 12 representants de la Generalitat i 11 del món local. Els vocals de la Generalitat passen d'11 a 7 i els locals d'11 a 7, perquè els representants de l'FMC i de l'ACM passen de 3 a 1.

Un dels arguments de la reducció és la "simplificació administrativa". Així consta al preàmbul, on es diu que es redueixen els membres dels òrgans (amb aquell argument). Veurem que en composició alguns òrgans minven, d'altres creixen i, a més, es creen nous òrgans. Però la conseqüència real de la reducció de membres de la Comissió Institucional és que els ajuntaments perden pes. La composició està desequilibrada, perquè si bé hi ha un equilibri Generalitat-món local (no discutim la preeminència i la majoria per part de la Generalitat), la

representació dins el món local és equívoca: 4 diputacions per 2 d'ajuntaments (1 FMC i 1 ACM) (a més del vocal de l'Ajuntament de Barcelona), quan les sales són municipals i les diputacions no disposen de sales. Quants teatres tenen les diputacions? Ja és prou desconcertant acceptar la paritat entre una diputació "activa" com la de Barcelona, que té política teatral, ODA i l'Institut del Teatre, i les altres tres diputacions. Però que tinguin el doble de representants que els municipis, no és acceptable, quan els teatres i auditoris són municipals. Dos representants municipals (1 de l'FMC i 1 de l' ACM) són insuficients.

Com incrementar la presència dels municipis sense reduir la de les diputacions, que en són 4? Des de l'FMC proposem la següent solució de modificació de la composició de la Comissió Institucional: incrementar els vocals de la Generalitat de 7 a 9 i així poder augmentar els vocals municipalistes de 2 a 4 (2 FMC i 2 ACM).

La Taula Tècnica, al Decret de 2009, era un òrgan consultiu integrat per persones representants dels ens locals i de les entitats titulars d'equipaments del Sistema. La seva funció era la coordinació de les programacions. Ara, en el nou decret, és l'òrgan col·legiat que exerceix la direcció tècnica del Sistema, sota les directrius de la Comissió Institucional. Com ja hem dit, incrementa notablement les seves funcions. En aquest cas, la seva composició experimenta un increment de persones (aquí ja no serveix l'argument de simplificació administrativa). En el Decret de 2009 eren 6 de la Generalitat per 5 dels equipaments. Ara són 9 de la Generalitat (inclosa la Presidència, que correspon a la Direcció General) per 8 dels equipaments.

Respecte al Fòrum (assemblea anual o plenari) del Sistema, ara passa a ser un òrgan col·legiat del Sistema. Al 2009 era un simple "espai de trobada".

e) Altres canvis

Pel que fa als objectius i a les funcions de l'SPEEM, hi ha pocs canvis. En la versió de 2016 les formulacions de funcions són molt més curtes i lacòniques. Els requisits i els procediments d'integració també pateixen poques modificacions.

Els mecanismes de suport de la Generalitat als centres també pateixen pocs canvis. Es manté el compromís genèric de suport per part de la Generalitat. També les modalitats de vinculació coincideixen amb el Decret de 2009: contractes-programa amb els nacionals; conveni amb els multifuncionals, i suport genèric (convocatòries anuals de subvencions) pels locals (bàsics i altres).

TERCERA.- Conclusions. Valoració general. Aspectes generals a clarificar, preguntar i proposar. Propostes d'esmenes

La proposta, en línies generals, és tècnicament correcta i raonable.

Com hem dit, el principal aspecte positiu és la incorporació al sistema de la dinàmica de cooperació horitzontal en xarxa a través de les taules territorials.

Malgrat tot, en el nou decret es troben a faltar alguns aspectes:

a) Un reconeixement, en el preàmbul, de la tasca que duen a terme els ajuntaments. En aquest sentit, el preàmbul del Decret de 2009 reconeixia l'impuls dels ajuntaments i de la Generalitat en el desenvolupament de la política cultural de Catalunya i recalca que els ajuntaments són l'administració que més ha invertit en polítiques culturals malgrat que la majoria són serveis de caràcter voluntari.

b) Una manca de presència de les diputacions, en especial de la Diputació de Barcelona, amb una llarga trajectòria en la matèria que tractem. Hi ha un clar desequilibri entre la nombrosa presència política de les diputacions a la Comissió Institucional (4 vocals, un per diputació) i el seu nul paper real en el Sistema, i, sobretot, en l'arquitectura de les xarxes territorials i les seves taules. El decret no estableix quines seran les xarxes territorials, i si ho seran per vegueries o per províncies, etc. Però en qualsevol cas, sembla lògic pensar que les

diputacions han de tenir algun paper. Si més no, a la província de Barcelona, l' ODA de la Diputació de Barcelona i la Generalitat ja col·laboren. Això hauria de tenir una plasmació en el decret. Per altra banda, hi ha el cas de Barcelona, com a territori específic. La ciutat de Barcelona té una realitat teatral diferent (teatres de districte, municipals o en conveni; sales alternatives, etc.). Cal un tracte diferenciat o específic de Barcelona en el Sistema.

c) Una clarificació del nombre i paper dels equipaments nacionals. Com hem dit abans, no entenem quins són en realitat. En el Decret de 2009 estava més clar. Com que ara només són els que "formen part del sector públic de la Generalitat", tenim dubtes. Els consorciats també hi estan inclosos? Quins són els equipaments nacionals? També es diu que exerciran de capçaleres del Sistema. Això què significa?

d) Una manca de representació més nodrida dels ajuntaments a la Comissió Institucional (sobretot si es compara amb el pes de les diputacions), atès que són els municipis els titulars dels centres. Per tal d'incrementar la presència dels municipis sense reduir la de les diputacions (que en són 4), proposem, des de l'FMC, incrementar els vocals de la Generalitat de 7 a 9 i així poder augmentar els vocals municipalistes de 2 a 4 (2 FMC i 2 ACM).

e) La manca d'inclusió dels equipaments escènics i musicals de titularitat privada que compten amb suport públic (en conveni amb els ajuntaments) i de coordinació amb el teatre amateur. En el Decret de 2009 hi estaven contemplats i podien formar part del Sistema; ara només poden ser del Sistema els equipaments municipals. El 2010 es va crear l'XTAC, la Xarxa de Teatres d'Ateneus de Catalunya, impulsada per la Federació d'Ateneus de Catalunya, amb més de 24 entitats adherides. Agrupen els teatres amateurs i associatius del país, però en molts pobles aquestes sales equivalen a la programació local, moltes vegades concertada amb l'ajuntament. El decret ignora aquesta realitat i convindria establir alguna mena de coordinació entre les dues realitats. Per tant, cal saber com es coordina l'SPEEM amb l'XTAC i la realitat teatral dels ateneus, i com es coordina la Direcció General de Creació i Empreses Culturals (d'on depèn l'SPEEM) amb la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals.

f) La insuficient regulació dels estàndards i els requisits tècnics mínims dels equipaments.

Com en el cas del Decret de 2009, la nova normativa deixa un munt de coses per a la reglamentació posterior: requisits tècnics mínims dels equipaments, definició tècnica, obligacions de les diferents tipologies d'equipaments, etc. (ho torna a posposar a una ordre posterior). També l'abast i el nombre de les xarxes territorials. El cas és que mentre el nou decret deroga el Decret 48/2009 anterior, no fa el mateix amb l'Ordre CLT/24/2012 vigent. De fet, ni l'esmenta, ni tant sols en una transitòria, per mantenir-la vigent parcialment o temporalment, o per marcar un termini per publicar la nova ordre. Fins a quin punt segueix vigent? Cal que el món local pugui opinar sobre la futura ordre de desplegament.

g) La manca de concreció quant al finançament. Quin finançament acompanya el desplegament del Sistema? La proposta no ve acompanyada d'una memòria econòmica.

Barcelona, 13 d'octubre de 2016

Mònica Ruiz

Serveis jurídics de l'FMC